การศึกษาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

Education Organizing active learning Get Ready For early childhood development of Teachers Under Sakon Nakhon Primary Education Area Office 3

อัจฉราภรณ์ ต้นภูบาล[1], ชุติมา พรหมผุย[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 และ 2) เปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 176 โรงเรียน จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดกระบวนการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย คำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาการของการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบด้วย t-test และ F-test ผลวิจัย พบว่า

1. การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการและด้านการจัดประสบการณ์

2. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อม

[1] นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

[2] อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The objective this research is; 1) Education Organizing active learning Get Ready For early childhood development Of Teachers Under Sakon Nakhon Primary Education Area Office 3; 2) to Education Operations of Education Organizing active learning Get Ready For early childhood development Of Teachers Under Sakon Nakhon Primary Education Area Office 3; by using the theory of Spaulding. Simple random sampling was used to determine the sample size. 204 Person were selected from those of Sakon Nakhon Primary Education Area Office 3 The instrument used for collecting the data was a 5-rating scale questionnaire with 50 items. The descriptive statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean (X), standard deviation (S.D.), t-test and one way analysis of variance. The LSD method was used for the pair comparison.

The results revealed that;

1. The results of Education Organizing active learning Get Ready For early childhood development Of Teachers Under Sakon Nakhon Primary Education Area Office 3 had a good level of reasonable and quality

2. The results of investigate Education Organizing active learning Get Ready For early childhood development Of Teachers Under Sakon Nakhon Primary Education Area Office 3, overall obtained significantly higher scores and Descending creative scores than those in the control group ($p < 0.05$)

Keywords: Organizing active learning Get Ready For early childhood development

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

สมัยก่อนเราเชื่อว่าสมองเล็ก ๆ ของเด็กจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ ตามธรรมชาติไม่มีสิ่งใดสามารถกำหนดพัฒนาการนั้นได้ ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงไม่ได้หวังที่จะพึ่งพาองค์ประกอบอื่นใดเป็นพิเศษในการช่วยส่งเสริมให้สมองนั้นพัฒนา แต่ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ความเชื่อดังกล่าวได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป และค่อย ๆ ชัดเจนขึ้นเมื่อนานาประเทศได้ให้ความสำคัญกับความรู้เกี่ยวกับสมอง โดยมีการทำวิจัยและค้นพบว่าสมองของเด็กเล็ก ๆ จะมีความตื่นตัวในการทำงานมากกว่าสมองผู้ใหญ่ถึง 2 เท่า และความตื่นตัวนี้จะค่อย ๆ ลดน้อยลงเมื่อเป็นวัยรุ่น แต่การที่สมองพัฒนาขึ้นได้นั้นเป็นผลมาจากการมีความสัมพันธ์กันระหว่างยีนกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นประสบการณ์ในช่วงแรก ๆ ของชีวิตโดยเฉพาะ 0 – 8 ปี จึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการกำหนดโครงสร้างทางสมอง ทั้งยังมีผลต่อพัฒนาการทางสมองและการเรียนรู้ตั้งแต่เด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2554:117)โดยธรรมชาติ เด็กในวัยนี้ย่อมอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง สนใจในสิ่งแวดล้อม กระฉับกระเฉงไม่อยู่นิ่ง ชอบการเลียนแบบ ต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีความสนใจสั้น แต่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์หรือความรู้สึกได้ดีเท่าไร สภาพแวดล้อมรอบตัวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสามารถในการเชื่อมโยงเรียนรู้ หากสภาพแวดล้อมรอบตัวดี ก็จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีงาม หากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เด็กจะเกิดความคับข้องใจมองโลกในแง่ร้าย

ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งย่อมส่งผลต่อชีวิตในอนาคตของเด็กต่อไป (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2554:118)

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตของเด็กในอนาคตเป็นการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในวัยนี้ ในส่วนของการจัดการปฐมวัย กำหนดให้หลักสูตรทางการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นเช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพและมีหลักการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อพัฒนาตนเองตามลำดับชั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ การที่จะสนองหลักการและปรัชญาทั้งหมดดังกล่าวพร้อมกันนี้กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคู่มือหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนระดับอนุบาล มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมเสรีมประสบการณ์ กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) กิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการส่งเสริมการพัฒนาการเด็กทุกด้านเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเรียนชั้นประถมศึกษาต่อไปการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในปัจจุบัน ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนระดับปฐมวัยไม่ได้สำเร็จการศึกษาในสาขาอนุบาลหรือสาขาการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ทำให้การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่ตรงกับแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ได้มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเพื่อสนองนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการจัดประสบการณ์ให้เด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป โดยอาศัยแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นแนวทางในการปฏิบัติมาโดยตลอดซึ่งสถานศึกษาในสังกัด ต้องใช้หลักการแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแนวการจัดประสบการณ์ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการทั่วประเทศ การจัดการศึกษาปฐมวัยแม้ว่าจะจัดตามความหมายของการศึกษา แต่ก็ยังมีปัญหาโดยเฉพาะปัญหาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย คิดเป็น ทำเป็น ครูจะต้องสร้างเสริมให้เด็กพัฒนาตามความคิดรวบยอด ฝึกให้เด็กได้จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่ผ่านมา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน เห็นคุณค่าการศึกษาและตระหนักถึงสิทธิของบุตรหลานที่จะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้คนในชุมชนจำนวนมากเริ่มมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตนเอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 และยังพบปัญหาหลายประการ อาทิ ขาดแคลนบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านปฐมวัย การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยังจัดไม่ครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้ทำให้ประสบปัญหามากในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนา บริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และปรับปรุงการบริหารงาน ทั้งยังแก้ไขปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมกับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างกัน

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนปฐมวัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำนวน 176 โรงเรียน จำนวน 354 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ปีการศึกษา 2555 โดยทำหน้าที่จัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำนวน 176 โรงเรียน จำนวน 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดกระบวนการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย คำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการของการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือมีระดับการปฏิบัติ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาทั้ง 5 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบด้วย t-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ระดับการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	$\overline{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านบุคลากร	3.39	.85	ปานกลาง
2. ด้านงบประมาณ	3.26	.92	ปานกลาง
3. ด้านจัดประสบการณ์	2.53	.94	ปานกลาง
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.21	.93	ปานกลาง
5. ด้านการประเมินพัฒนาการ	2.83	.92	ปานกลาง
โดยรวม	**3.04**	**.86**	**ปานกลาง**

จากตารางพบว่า ครูมีในการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคลากร ($\overline{X}$ = 3.39) รองลงมาคือด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.26) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\overline{X}$ =3.21) ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\overline{X}$ =2.83) และด้านจัดประสบการณ์ ($\overline{X}$ = 2.53)

2. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 พบว่าในการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการจัดประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัย มีปัญหาในการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยน้อยกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่น ๆ

อภิปรายผล

การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดแต่เพียงผู้เดียว ครูบางคนไม่มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีครูที่สอนระดับปฐมวัยน้อยเมื่อเทียบสัดส่วนจำนวนนักเรียนต่อครูผู้สอนนับว่าไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็อาจไม่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กซึ่งมีความแตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคน และเด็กในช่วงวัยนี้จะมีช่วงความสนใจต่อการเรียนรู้ไม่มากนัก ดังนั้นครูจึงไม่สามารถจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมได้อย่างเต็มรูปแบบและครบกระบวนการทุกขั้นตอนได้ พิจารณารายด้านตามที่ได้วิเคราะห์ผลพบว่า ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนขาดครูพี่เลี้ยงเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนระดับปฐมวัยดูแลเด็กในแต่ละห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ครูที่สอนระดับปฐมวัยได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน การบรรจุครูระดับปฐมวัยไม่สามารถกระทำให้รวดเร็วทันความต้องการและจำนวนครูผู้สอนระดับปฐมวัยไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้เนื่องมาจาก จำนวนครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก มีการบรรจุแต่งตั้งครูปฐมวัยน้อย สถานศึกษาขาดบุคลากร ที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยโดยตรงและบุคลากรไม่เพียงพอทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีขึ้นในภายหลัง การกำหนดครูเข้าสอนก็เป็นครูที่มีอยู่เดิม มิได้บรรจุเข้าใหม่จึงทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จึงมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของคณาลักษณ์ ห่อไธสง (2551: 68 – 69) ได้ทำวิจัย เรื่องการศึกษาปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 พบว่าการจัดประสบการณ์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ขาดงบประมาณสำหรับสร้างเครื่องเล่นสนามเด็กเล่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ขาดงบประมาณในการอบรมบุคลากรเพื่อขยายผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้งนี้มาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 มีงบประมาณไม่เพียงพอจึงทำให้การจัดสรรงบประมาณในการอบรมบุคลากร และมีเงินสนับสนุนเพื่อพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยน้อย จึงทำให้ขาดงบประมาณสำหรับสร้างเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น แต่เนื่องจากงบประมาณที่ทางรัฐจัดให้เพื่อการศึกษาปฐมวัยมีน้อยมาก ประกอบกับบุคลากรไม่ค่อยมีโอกาสเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาจึงทำให้ครูที่สอนระดับปฐมวัยรู้สึกว่าการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยด้านการจัดงบประมาณมีปัญหา ด้านการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูขาดการให้เด็กปฐมวัยศึกษาจากสภาพจริงและแหล่งเรียนรู้เช่น สวนสัตว์ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต ฯ มีค่าเฉลี่ยสูง รองลงมาได้แก่ ครูขาดการจัดประสบการณ์ให้เด็กคิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเองและครูจัดประสบการณ์โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ขาดแคลนงบประมาณ และอัตรากำลังครูปฐมวัย จึงทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างแท้จริง เนื่องจากขาดการอบรมพัฒนาความรู้ในการจัดประสบการณ์ ครูเป็นผู้จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนตามลำพัง ผู้บริหารบางแห่งละเลยการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ครูผู้สอนไม่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่จะไปกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก ครูมุ่งให้เด็กอ่านออกเขียนได้มากกว่าเตรียมความพร้อมซึ่งโรงเรียนก็ขาดห้องที่จะจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ เครื่องเล่นสนามมักเป็นแบบเก่าขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ซึ่งในการจัดการศึกษานั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องผลิตสื่อให้ครบถ้วนทุกศูนย์การเรียนรู้สำหรับทุก ๆ เนื้อหาและเพียงพอกับผู้เรียน โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องเล่นสนามและขาดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ ทำให้เครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนขาดการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนขาดเครื่องมือประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านที่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูที่สอนใน

ระดับปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นครูที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาปฐมวัย จึงทำให้ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งการประเมินพัฒนาการมีความสำคัญเนื่องจากจะช่วยให้ครูรู้ระดับความสามารถในแต่ละด้านของเด็กแต่ละคนซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคนและนอกจากนี้การประเมินพัฒนาการยังช่วยให้ครูสามารถค้นพบเด็กที่มีพัฒนาการเบี่ยงเบน ล่าช้าต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เปรียบเทียบปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา โดยครูที่สำเร็จสาขาอื่น ๆ มีปัญหามากกว่าครูที่สำเร็จสาขาการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนที่สำเร็จสาขาการศึกษาปฐมวัยเป็นผู้ที่ได้ศึกษาทางปฐมวัยมาโดยตรง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้เป็นอย่างดี โดยยึดหลักการที่สำคัญของหลักสูตรการศึกษาในการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ส่วนครูที่สำเร็จสาขาอื่น ๆ ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน จะเห็นได้ว่าครูที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยจะมีทักษะความชำนาญดีกว่า เปรียบเทียบปัญหาการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย 10 – 20 ปี มีปัญหาในการจัดประสบการณ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยต่ำกว่า 10 ปี และต่ำที่สุดคือครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยมากกว่า 20 ปี ซึ่งมีปัญหาในการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างกันตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติกา ภิญโญ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี มีสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมากว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และสูงกว่า 10 ปี

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ประสบผลสำเร็จ ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

2) ควรศึกษาถึงความต้องการด้านงบประมาณเกี่ยวกับการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

3) ควรศึกษาการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยของโรงเรียนต้นแบบกับโรงเรียนเครือข่ายของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2540).**การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.**กรุงเทพ ฯ :ไทยวัฒนาพานิช

_____ .(2540).**คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา.**กรุงเทพ ฯ :ไทยวัฒนาพานิช

_____ .(2545).**คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**

พุทธศักราช 2544.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ .(2546).**คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.** กรุงเทพ ฯ :โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

_____ .(2546).**หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.** กรุงเทพ ฯ :โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

_____ .(2546).**พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**

_____ .(2547 ข).**ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กเล็ก 3-5 ปี : การอุดหนุนค่าใช้จ่าย.** กรุงเทพ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2554**).ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย.** กรุงเทพ ฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณาลักษณ์ ห่อไธสง. (2551). **การศึกษาปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

โชติกา ภิญโญ. (2551). **สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.